

HOLY CROSS UNIVERSITY
HUMANITARIAN PEDAGOGICAL FACULTY

WSZECHNICA
ŚWIĘTOKRZYSKA

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**THEORETICAL
AND APPLIED RESEARCHES
IN THE FIELD OF PEDAGOGY,
PSYCHOLOGY
AND SOCIAL SCIENCES**

KIELCE
DECEMBER 28-29 // 2016

Organising Committee:

- Adameczyk M.** Ph.D. of Chemistry, Professor, Rector of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
- Zdebski J.** Ph.D. of History, Professor, Dean of the Faculty of Physical Education and Tourism of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
- Palka K.** Ph.D. of History, Dean of the Faculty of Liberal Arts and Education of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
- Winiarz A.** Ph.D. of History, Professor, Head of Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
- Giza T.** Ph.D. of History, Professor at Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
- Ratajek Z.** Dr hab., Professor, Professor at Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland).

International Scientific-Practical Conference Theoretical and applied researches in the field of pedagogy, psychology and social sciences: Conference Proceedings, December 28-29, 2016. Kielce: Holy Cross University. 288 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

© Holy Cross University,
Humanitarian Pedagogical Faculty, 2016

CONTENTS**ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL PEDAGOGY AND SOCIAL WORK**

- Wewnątrzszkolne kody językowe. Komunikat z badań zrealizowanych wśród nauczycieli
Paulina Forma.....9
- Warunki życia i edukacji dzieci i ich rodzin ze środowiska wiejskiego
Palka Katarzyna16
- Nauczyciel – uczeń ich «spotkania» w przestrzeni edukacyjnej problemy wzajemnych kontaktów w czasach współczesnych
Ratajek Zdzisław.....25
- Розвиток Болонської системи навчання
Баніт Ю. С.31
- Особливості інтеграції сім'ї, школи і громади в державній політиці Великої Британії
Бобошко В. І......35
- Зарубіжний досвід підготовки майбутніх фахівців туризму до організації сільського туризму
Бондар К. А.38
- Актуальні тенденції підготовки соціальних педагогів до формування життєвої компетентності підлітків
Величжаніна Д. В.42
- Acquiring communicative and cognitive competence: a new conceptual framework
Vovk Olena45
- Educational measures to enhance the relevance of previous studies of candidates to study in higher educational institutions with specific conditions of learning
Garkavtsev Yevgen49
- Структура психолого-педагогічного студіювання розвитку дослідницької компетентності учнів старших класів у процесі навчання фізики
Грудишнін Б. О......52
- Перспективні напрями досліджень щодо профілактики соціально-педагогічних проблем сімей ВСУ
Гуріч В. О......56
- Психологічні передумови процесів аудіювання та говоріння
Добровольська Н. Л......60
- Організація підвищення жestosмовної комунікативної компетенції фахівців ДНЗ компенсуючого типу в умовах курсової перепідготовки
Дробот О. А......63

Система надання освітніх послуг в Австралії Задорожна О. В.	66
Соціальні програми педагогічної просвіти американських батьків Івасишина С. В.	69
Формування інформатичної компетенції дошкільника в контексті розвитку інформаційного суспільства Імбер В. І.	72
Системний та синергетичний підходи у формуванні професійного саморозвитку майбутніх фахівців комп'ютерного профілю Карабін О. Й.	75
Розвиток міжнародної мови «есперанто» як соціокультурного феномену Клименко Ю. А.	78
Причинно-системний підхід до формування світогляду майбутніх фахівців у ВНЗ Колесник М. О.	81
Сутність технологічного підходу у дослідженні професійної підготовки магістрів соціальної роботи в адаптивній системі Копилова С. В.	84
Формування практичної готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до профілактики дезадаптації учнів у різних соціальних інституціях Костіна В. В.	88
Формування соціальної активності майбутніх педагогів у процесі позанавчальної діяльності Куземко Л. В.	91
Досвід і перспективи впровадження елементів «соціальної освіти» (сякайкьооіку) в процес вивчення японської мови у ВНЗ України Літінська О. Ю.	94
Центри транскультурної педагогіки як засіб професійної підготовки дошкільних педагогів до соціальної роботи: європейський досвід Мельник Н. І.	98
Особливості неформальної освіти дорослих у регіоні Брюссель-столиця (Бельгія) Мукан Н. В., Фучила О. М.	102
Усунення недоліків підготовки майбутніх учителів правознавства до роботи з девіантними підлітками у сучасних ВНЗ Островська-Бугайчук І. М.	105
Особистість викладача технічних дисциплін автомобільного профілю при формуванні професійно-педагогічної культури Петренко Т. В.	108

Соціальне виховання як науково-педагогічна проблема: теоретичне осмислення Пішун С. Г.	110
Методологія соціальної роботи як складова фахової діяльності соціального працівника Ребуха Л. З.	113
Головні компетенції, що необхідні викладачу для успішної реалізації процесу навчання в умовах дистанційної освіти Рязанцева О. В.	116
Особливості вивчення основ охорони праці та безпеки життєдіяльності в умовах комп'ютерної підтримки Семенець Л. М.	119
Загальні тенденції розвитку систем освіти країн Шама в новітній час Скляр В. Ю.	122
Суб'єкти здійснення постпенітенціарного патронажу у XIX – на початку XX ст. Стремецька В. О.	125
Риторичний аспект підготовки майбутніх соціальних педагогів Ткаченко Л. П.	129
Особливості виховання розумово відсталої дитини в родині за християнським зразком Федорова О. В.	131
Соціальна активність як складова егалітарної гендерної культури сучасних студентів коледжу Шабасва Н. С.	135
Особливості крос-культурної грамотності майбутнього вчителя Шевченко Ю. М.	138

ACTUAL PROBLEMS OF SOCIOLOGY

Адаптація студентів до освітнього процесу як об'єкт соціологічного аналізу Борисова Ю. В.	140
Gustology as a way to improve the quality of human life Kalashnyk Nataliia	143
Соціально-депривовані категорії населення як об'єкт соціальної реабілітації Мосійчук Т. Є.	146
Поняття життєвих стратегій сучасної української молоді Сивохіна К. І.	150
Рівень освіти українських мігрантів у Чеській Республіці у 2001-2011 рр. Федоренко С. В.	152

прям перспективним і таким, що заслуговує на обговорення у широких академічних і професійних колах.

Література:

1. Асука Кавано. Методологія соціального образования в Японії / Асука Кавано // Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития : материалы 13-й междунар. конф. : в 2 ч. – Спб., 2015. – Вып. 13, ч. 1. – С. 35-38
2. Історія соціальної освіти. Період Мейдзі [Електронний ресурс] . – Оригінал: яп. – Режим доступу: <http://ejiten.javea.or.jp/content.php?c=Tmpnd01ERTI%3D>
3. Офіційний сайт Міністерства освіти, культури, спорту, науки і технологій Японії [Електронний ресурс] . – Оригінал : яп. – Режим доступу: http://www.mext.go.jp/a_menu/01_1.htm

ЦЕНТРИ ТРАНСКУЛЬТУРНОЇ ПЕДАГОГІКИ ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОШКІЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Мельник Н. І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти*

*Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Постановка проблеми. Тенденції розвитку сучасного суспільства та інтеграція України в європейське співтовариство зумовлюють зміни у підходах до професійної підготовки в цілому та до педагогічної освіти зокрема. У Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, спрямовується на забезпечення розвитку і соціалізації дітей і молоді, виховання особистості, здатної орієнтуватися в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовленої до життя і праці в суспільстві [4, с. 3]. На особливу увагу в означеному контексті заслуговують діти молодшого дошкільного віку, а відтак одна із найважливіших умов модернізації освіти – підготовка та професійне вдосконалення кадрів дошкільної освіти, спроможних функціонально, гнучко та ефективно діяти в швидкозмінних умовах розвитку країни та розв'язувати проблеми пов'язані із підвищенням соціальними трансформаціями. Означене беззаперечно пов'язане з професійною компетентністю вихователів у вмінні соціалізувати дітей з ранніх років та здійснювати соціальну роботу.

У вітчизняній теорії і практиці професійної підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів накопичено чималий досвід з їх підготовки до здійснення соціальних функцій. Так, В.Аванесова, А.Богуш, О.Кононко, В.Кузьменко, Г.Мінкіна, Н.Непомнящая, Т.Поніманська та інші одноставні у

визнанні провідної ролі педагога в процесі соціалізації дітей. Адже він допомагає дітям увійти в дитяче співтовариство, зберегти та розвинути свої найкращі індивідуально-неповторні особистісні риси, а тому, згідно Т. Бабаєвої педагог повинен вибудовувати виховний процес з урахуванням принципів: ефективної соціалізації кожного вихованця на основі взаємодії з іншими дітьми та комфортності перебування дитини у групі, дотримання демократичного стилю керівництва та впровадження особистісно орієнтованої моделі педагогічної взаємодії з дитячою групою тощо [1]. У таких умовах кожна дитина повною мірою розкриває свої найкращі якості та здібності і тим самим виявляє позитивний вплив на інших, у молодших дітей виникає емоційна готовність сприймати досвід старших, їхні поради, ставлення до навколишнього [2]. Педагогічні функції вихователів, які спрямовані на соціальну роботу потребують перманентного оновлення змісту, форм, прийомів і методів з метою забезпечення ефективності виховного впливу на дітей. У руслі зазначеного актуальності набуває європейський досвід професійної підготовки дошкільних педагогів до соціальної роботи, як одного із засобів підвищення якості професійної підготовки. Зважаючи на актуальність означеної проблеми *метою статті* виступило характеристика особливостей професійної підготовки майбутніх дошкільних педагогів до соціальної роботи в умовах центрів транскультурної педагогіки на прикладі однієї із провідних країн Європи – Німеччини.

Вклад основного матеріалу. Практикою Хайдельберзького педагогічного інституту є також і залучення студентів до роботи в центрах практичної підготовки, метою яких є формування практичних навичок. В цілому такі центри в інститутах функціонують для здійснення як додаткових освітніх послуг за підготовку дітей до взаємодії з іншими в групі, оплата яких перераховується на загальний рахунок вищого навчального закладу так і для забезпечення соціалізації дітей з інших країн. Керівниками центрів є професорсько-викладацький склад Хайдельберзького педагогічного інституту. Під їх керівництвом бакалаври та магістри дошкільної освіти здійснюють освітню діяльність за замовленням батьків чи дитини, наприклад розвивають мовлення дитини, малюють з нею, навчають математики, вчать робити аплікації, конструювати тощо – це своєрідні додаткові розвиваючі заняття для дітей, які відбуваються поза межами дошкільного навчального закладу. Особливо актуальними відвідування таких центрів є для дітей, які виховуються та здобувають дошкільну освіту вдома та потребують передшкільної підготовки. Таким чином реалізуються кілька цілей професійної підготовки – формування професійної компетентності у сфері взаємодії майбутнього педагога з вихованцем, з родиною, керівником (організатором центру) та колегами (іншими студентами) [3].

Стажування автора в університеті в 2011-2012 роках дало можливість проаналізувати основні напрями роботи зазначеного Центру. Керівником та куратором Відділу роботи з дітьми дошкільного віку є викладач, дослідниця Хайдельберзького педагогічного університету Сільвія Рільке. Зазначимо, що проблема іммігрантів в Німеччині досить актуальна у зв'язку з великою кількістю переселенців з Казахстану, Туреччини, Росії, Польщі. В інтерв'ю автору С. Рі-

льке презентувала основну концепцію та принципи роботи відділу та центру транскультурних досліджень. Зокрема, дослідниця визначає, що особливе значення має транскультурна педагогіка, яка є наукою в галузі педагогіки, яка має на меті адаптацію, соціалізацію, підготовку та навчання дітей емігрантів з інших країн світу з дошкільного віку до вступу в університет. Окрім того, варто вказати, що окремі відділи в центрі працюють також не тільки з дітьми емігрантів, але й з самими емігрантами, їхніми сім'ями.

Концепція діяльності відділу полягає у активному сприянні комфортної адаптації дітей дошкільного віку та їхніх родин до нового соціально-культурного та освітнього середовища. В основі принципів засад виокремлено два компоненти: *освітнє середовище* та *моніторинг*. До принципів організації освітнього середовища відносять:

- перехід від пасивного (об'єктного) до активного(суб'єктного) навчання; постійного перебування дитини в соціумі;
- середовище є основним чинником, який впливає на формування міжкультурної толерантності у дітей дошкільного віку і виступає фундаментом соціальної природи навчання;
- велике значення має професійна якість підготовки фахівців, які здійснюють вплив не тільки на мотивацію та активізацію пізнавальних інтересів дитини, але й мають колосальний вплив на формування уявлень дитини про соціум, в якому вона знаходиться;
- окрема увага надається врахуванню індивідуальних особливостей, під якими розуміють не тільки фізичні та розумові здібності, але й рівень знань мови, культури, традицій країни, до якої переїхала сім'я;
- особлива увага надається різним програмам, зокрема акцент робиться на створенні універсальних освітніх програм, які забезпечуватимуть успіх та рівні можливості для всіх учасників навчально-виховного процесу; мається на увазі врахування різнонаціонального та різносоціального контингенту;
- здійснюються наукові дослідження та стратегічна оцінка щодо прогнозування очікуваних результатів, тобто що діти повинні знати про соціум, в якому живуть, якими соціальними навичками володіти необхідних для життєдіяльності в заданому соціальному середовищі тощо. Співробітники відділу роблять акцент не на оцінці дитячих успіхів в класичному розумінні цього поняття, а на заохоченнях пізнавати країну, до якої емігрували батьки дитини. У німецьких науковців та педагогів формуюче оцінювання це – визначення набору компетентностей дитини.

Другий ключовий компонент підготовки майбутніх дошкільних педагогів до формування міжкультурної та міжнаціональної толерантності у дітей дошкільного віку – моніторинг, яким передбачено ведення окремої документації, німецькі педагоги називають її «прогресивною документацією». Така документація ведеться протягом всього терміну перебування дитини в дошкільному закладі та продовжують її вести аж до закінчення навчання в школі.

На сьогодні в Центрі транскультурної педагогіки при Хайльденберзькому педагогічному інституті мають місце різні інтерактивні технології, це – про-

блемна ситуація, ігрові, технології колективної та групової діяльності. У системі підготовки магістрів дошкільної освіти у Німеччині на особливу увагу потребують нові підходи до проведення лекцій, які повинні бути оснащені технічними засобами навчання – відео-магнітофonomою та телевізійною технікою, графопроекторами тощо. Окрім того, в організації освітнього процесу відіграє технологія створення проблемних ситуацій, звернення до слухачів і одержання зворотнього зв'язку, стимулювання слухачів до активної дискусії.

Висновки. Отже, як свідчить аналіз досвід роботи та діяльність Центру транскультурних досліджень в Німеччині заслуговують на увагу вітчизняних науковців та практиків, що послугує підвищенню якості професійної підготовки вихователів до соціальної роботи в умовах дошкільних навчальних закладів. Водночас перспективними та не дослідженими залишаються питання підходів та принципів здійснення такої професійної підготовки.

Література:

1. Баєва Т. Ф. Соціальна педагогіка й соціалізація особистості [Текст] : (проблеми, пошуки, перспективи розвитку) / Т. Ф. Баєва // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 2. – С. 10-17.
2. Литвиненко С. А., Заячківська М. В., Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до роботи з різновіковими групами дітей / С. А. Литвиненко, М. В. Заячківська // [Електронний ресурс]: Український науковий журнал «ОСВІТА РЕГІОНУ» Режим доступу: . – Назва з екрану. – Дата звернення 25.12.2016
3. Мельник Н. І. Підготовка науково-педагогічних кадрів дошкільної освіти у Німеччині / Н. І. Мельник // Проблеми підготовки сучасного вчителя : зб. наук. пр. Уманського держ. пед. у-ту. Імені павла Тичини / [ред. кол. : Побірченко Н. С. (гол. ред.) та ін.]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2013. – Вип. 8. – Ч. 2. – С. 307–316.
4. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. – К., – «Шкільний світ», 2001. – 24 с.